

Vergaderjaar 2020–2021

19 637

Vreemdelingenbeleid

30 573

Migratiebeleid

Nr. 2699

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 februari 2021

Hierbij bied ik, mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de kabinetsreactie aan op advies nr. 117 «Het Europese asielbeleid: twee grote akkoorden om de impasse te doorbreken» van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV). Het kabinet wil allereerst zijn waardering uiten voor de grondige analyse en aanbevelingen die de AIV heeft gepresenteerd. Het kabinet is de AIV erkentelijk dat hij met een brede, integrale blik naar dit complexe vraagstuk heeft gekeken, wat politiek strategische aanbevelingen heeft opgeleverd. De EU-lidstaten slagen er sinds voorjaar 2016 niet in om een akkoord te bereiken over wetgevingsvoorstellen om het gemeenschappelijk Europees asielstelsel te herzien. De aanbevelingen beogen een perspectief te bieden om gemeenschappelijk uit deze impasse te komen.

Het centrale punt in het advies is dat door fundamentele onenigheid tussen de lidstaten over de richting van een hervorming het nu al jaren niet lukt een uitweg te vinden uit de politieke impasse. Terwijl het huidige stelsel grote tekortkomingen kent en het Europa onvoldoende equipeert voor een eventuele volgende migratiecrisis. De weg voorwaarts bestaat volgens de AIV uit twee politieke akkoorden: een intern akkoord gebaseerd op een nieuw evenwicht in de solidariteit en verantwoordelijkheden tussen de lidstaten en een extern akkoord dat het interne beleid flankiert middels effectieve afspraken met derde landen over terug- en overname, gebaseerd op gedeelde belangen. De AIV markeert hierbij dat een intern akkoord van alle partijen een fundamentele politieke en praktische inspanning vergt.

Over de inzet van het kabinet op het Europese asiel en migratievraagstuk en in het bijzonder de voorstellen van de Europese Commissie van 23 september jl, is uw Kamer geïnformeerd via het BNC-traject.¹ Het kabinet staat voor een menswaardig en effectief migratiebeleid op basis van een integrale aanpak. Hervormingen zijn nodig om irreguliere

¹ Kamerstuk 22 112, nrs. 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963 en 2964.

migratie tegen te gaan, opvang en bescherming van vluchtelingen in de regio te versterken, grondoorzaken te adresseren (m.n. armoedebestrijding en tegengaan van ongelijkheid), te komen tot een solidair en solide asielsysteem binnen de EU en in Nederland, het voorkomen van illegaliteit en het bevorderen van terugkeer, het bevorderen van legale migratieroutes voor arbeidsmigranten die een waardevolle bijdrage leveren aan de Nederlandse (kennis)economie en samenleving en het stimuleren van integratie en participatie².

Het kabinetsbeleid onderschrijft het uitgangspunt van de AIV dat een eventuele oplossing gelijktijdige inspanning op zowel de interne als de externe dimensie vergt. Versterkte en crisisbestendige procedures in Europese lidstaten zullen helpen beter om te kunnen gaan met irreguliere migratiedruk. Het zal deze echter niet doen afnemen. Daarvoor zijn inspanningen nodig samen met onze internationale partners. Bovendien zullen lidstaten van eerste aankomst onvoldoende vertrouwen hebben in de werking van het interne asielsysteem wanneer onvoldoende uitzicht op terugkeer bestaat. Het kabinet ziet de interne en externe dimensie van het asielbeleid dan ook als onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het kabinet is net als de AIV van mening dat het vertrouwen tussen lidstaten voor een intern akkoord een impuls kan krijgen van samenwerking en het realiseren van concrete afspraken op de externe dimensie. In Europese overleggen benadrukt het kabinet daarom ook de noodzaak van resultaatgericht, voortvarend handelen om te komen tot de brede partnerschappen die de Commissie beoogt. Voorts deelt het kabinet het pleidooi van de AIV om mogelijkheden voor bilaterale samenwerking met andere lidstaten op specifieke deelonderwerpen aan te grijpen, voor zover dit de samenwerking in EU-verband verstrekt of althans niet ondermijnt. Naast de activiteiten in het kader van het door de Adviesraad genoemde bilaterale samenwerkingsverband met Griekenland, spant het kabinet zich momenteel in Benelux-verband en in samenwerking met Duitsland in om de werking van het Dublin-systeem te verbeteren.

Met betrekking tot de verdere thema's die de AIV in het advies behandelt, verwijst het kabinet naar de integrale migratieagenda, het beleidspaper «*the renewed agenda on migration*» en de verschillende BNC-fiches waarin het kabinet zijn reactie op de voorstellen heeft verwoord. De Nederlandse inzet zoals verwoord in deze stukken komt voor een belangrijk deel overeen met het AIV-advies. Op enkele andere punten loopt dit uiteen. Het kabinet zal met het oog op zijn demissionaire status en de hierover gemaakte afspraken met uw kamer geen beleidswijzigingen op het gebied van migratie voorstellen en het aan het volgend kabinet laten om te bezien in welke mate de aanbevelingen van de AIV tot beleidsaanpassingen nopen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

² Kamerstukken 19 637 en 30 573, nr. 2375.